
"AVRUPA, İRAN NÜKLELER ANLAŞMASI KONUSUNDA KARARLI OLDUĞUNU GÖSTERMELİ"

20.07.2018

EuroNews (19 Temmuz 2018)

Amerika Birleşik Devletleri'nin bu yıl üçüncü senesine giren İran Nükleer Anlaşması'ndan çekilmesi uluslararası arenada yine bir nükleer krizin yaşanmasına yol açtı. Avrupa Birliği, Çin ve Rusya'nın tüm girişimleri ABD'nin kararını değiştirmesine yetmedi. Peki tüm bu uğraşlar anlaşmayı ayakta tutmaya yetecek mi? İran Dışişleri Bakanı Muhammed Cevad Zarif sorulara açıklık getirdi.

euronews: "Sayın Zarif, euronews'e katıldığınız teşekkürler."

Muhammed Cevad Zarif, İran Dışişleri Bakanı: "Ben teşekkür ederim."

euronews: "Amerika Birleşik Devletleri, İran Nükleer Anlaşması'ndan çekildikten sonra Avrupa Birliği ile olan müzakere sürecinden pek hoşnut değilmiş gibi görünüyorsunuz."

Muhammed Cevad Zarif: "Bize sunulan paket, bizi açıkçası memnun etmedi. Şu anda Avrupalılarla çalışıyoruz ve bu süreç devam ediyor. Olanakları test ediyoruz. Avrupa'ya zaman tanıdık. Avrupa'nın bu konuda siyasi bir görev üstlendiğini görüyoruz. Teknik açıdan bazı önlemler alındığını gördük. Ancak yeterli değil. Burada yer alan iki temel zaman dilimi çok önemli. Bunların ilki, Ağustos'ta uygulanacak olan Amerika'nın yaptırım şartları. Diğeriyse, Kasım ayında yine Amerika'nın yürürlüğe sokacağı ikinci yaptırım şartları olacak. Ve Avrupa'nın bu yaptırımlara nasıl karşılık vereceğini hep birlikte göreceğiz. Farklı bir planımız var ve biz de duruma göre karşılık vereceğiz."

euronews: "Nasıl bir garantiye ihtiyacınız var?"

Muhammed Cevad Zarif: "Amerika Birleşik Devletleri tarafından bir baskı görüyoruz. Washington psikolojik bir atmosfer yaratmaya çalışıyor. Daha şimdiden bazı Avrupalı şirketler İran pazarından çıktı. Eğer Avrupa gerçekten anlaşmayı devam ettirme niyetindeyse, bu baskıyla yüzleşmeliler. Eğer bu anlaşmaya inanıyorlarsa ve Avrupa'nın takdiri bu yöndeysen, o zaman kendilerini buna yatırım yapmaya hazırlamalılar. Bu anlaşmaya yatırım yapan tek taraf İran olmamalı. Bankalar, yeni hesaplar açılmalı, KOBİ'ler İran'a gelmeli ve özel sektördeki ortaklarıyla bir araya gelmeliler. Bu tarz gelişmeler olmalı."

euronews: "Avrupa Birliği ve Avrupalı ülkeler sizce bu sorunu nasıl çözmeli?"

Muhammed Cevad Zarif: "Eğer bu anlaşmaya inanıyorlarsa, aslında bu yeni küresel sistemle yaşamaya devam etmeliler. Bu yeni sistem ki, bir ülke bir hususta karar verecek olsun ve diğerleri de bu kararı takip etsin. Bazen bu bir grup ya da bağımsız bireylerden oluşan bir grup da olabilir. Bunlar, kendi çıkarlarına yönelik kararlar alır ve diğerlerinin buna uymasını bekler. Biliyorsunuz

Başkan Trump, Putin ile görüştü ve Amerika'da bununla ilgili bazı çekinceler doğdu. Trump, Amerika'nın ulusal çıkarlarını gerektiği şekilde savunmuyor.

Diyelim ki Amerika'nın ulusal çıkarlarını düşünüyor olsun. Avrupalılar, Amerika Birleşik Devletleri'nin küresel ekonomideki ulusal çıkarlarını koruduğu bu kararı kabul mü edecek yoksa bunun karşısında mı duracak? Avrupalı şirketlerin bu soruyu kendilerine sorması gerekiyor. Bu konuda farklı şekillerde ortaklık imkanı da bulunuyor. Avrupa, sadece Amerikalıların hisse sahibi olduğu şirketlerle dolu değil. Avrupa'da birçok şirketin Amerika Birleşik Devletleri ile ilişkisi bile yok. Birçok şirketin Amerika ile anlaşması yok."

euronews: "Başkan Trump ve Putin Finlandiya'da bir görüşme gerçekleştirdi. Duyduğumuz kadarıyla, Suriye'deki durumla ilgili bir anlaşma yaptılar. Bu konu hakkında bazı çekinceleriniz var mı?"

Muhammed Cevad Zarif: "İran ve Rusya, Suriye halkına yardım etti ve gerektiği müddetçe yardım etmeye de devam edecek. Ancak günün sonunda kararı verecek olan yine Suriye halkı. Rusya ve Suriye hükümetiyle iyi bir iletişime sahibiz ve eşgüdümle hareket ediyoruz. Böyle yapmaya da devam edeceğiz. Burada amacımız çok açık. Amacımız, Rusya Federasyonu'nunkiyle aynı. Terörizm ve radikalleşmeyle savaşmak."

"Eğer Başkan Trump kendine pay çıkarmaya çalışıyorsa, IŞİD'i desteklediği için pay çıkarmalı... Çünkü, Amerika Birleşik Devletleri ve müttefikleri Suriye'de başka bir şey yapmıyor. Amerikan yapımı silahlar IŞİD'in ve diğer radikal grupların ellerinde geziyor ve bu durum batılı kaynaklar tarafından da belgelendi."

euronews: "Rusya Enerji Bakanı'ndan bazı bilgiler geldi. Kendisi, "İran'dan petrol almak yerine onlara ürün ve mal vermeye hazırız" dedi."

Muhammed Cevad Zarif: "Bu, İran-Rusya ortaklığının daha büyük bir boyutu. Bu konuda, Rusya'nın İran enerji sektörüne ve altyapı çalışmalarına yatırım yapması, İran-Rusya petrol ticareti gibi şeyler dahil daha birçok çalışma bulunuyor. Bu durum, Rusya ile yaptığımız ortaklığın büyük bir parçası. Ancak bu ortaklığın, İran'ın Rusya'ya petrol satması ve karşılığında da ürün ve mal alması şeklinde olacağına inanmıyorum. Bu, çok daha geniş çaplı bir ortaklık ve içerisinde enerji anlaşması, İran'a nakit para girdisi gibi çok çeşitli unsurlar bulunuyor."

euronews: "İran, nükleer anlaşmanın bitmesinin bölgedeki güvenlik açısından tehlikeli sonuçlar doğurabileceğini defalarca yineledi. Bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?"

Muhammed Cevad Zarif: "Bu İran'dan ziyade Avrupa'ya bağlı. Çünkü onlar, nükleer anlaşmanın bir silahsızlaşma belgesi olduğunu biliyor ve nükleer anlaşma olmadan bölgedeki tansiyonun artacağını da biliyorlar. Biz kendi açımızdan, elbette kendi halkımızın güvenliğini ön planda tutuyoruz. Güvenlik anlayışımız dışarıdaki bir etkene bağlı değil. Ancak halkımızın gerilime karşı direndiğini gösterdik."

"Ve hiç kimsenin İran'a gözdağı vermesine, İran'ı küçümsemesine, ya da daha kötüsü ülkemizi işgal etmesine, bölgedeki güvenliğimizi tehlikeye atmasına müsaade etmeyeceğiz. Bölgedeki dostlarımız ve komşularımız İran'dan hiçbir şekilde tehdit almadılar ve böyle hissettiler. Bazı ülkeler iç işlerinde ya da bölgesel gündeminde propaganda yapmaya çalıştı ancak çok bir şey elde edemedi. İran Körfezi'ndeki sorunları çözmenin en güzel yolu, bölgesel diyalog kurarak komşu ülkeler arasındaki mevcut güvenliğı korumak olmalıdır."

Kaynak/Source: